ప్రతాం

కప్పగంతుల మల్లికార్జునరావు

పాసెంజర్స్ హెడ్స్ కౌంట్ చేసి ఛార్జ్ చూచాడు కండక్టర్.

వొక పాసెంజర్ షార్ప్! లేచి బస్సంతా కలయ చూచాడు.

'మీ తాలూకు వాళ్లెవరైనా రావాల్సి ఉందా- మేడమ్. బస్సు బయల్దేరుతున్నా చెప్పరేం? 'డబుల్ సీటర్‌లో విండో సీటులో కూర్చున్న యువతిని వుద్దేశించి అన్నాడు.

'నా తాలూకు వాళ్లెవరూ రానక్కర్లేదండీ. కానీ యీ విండో పక్క సీటు ఖాళీగానే వుంది.'

కండక్టర్ వాచీ చూచుకున్నాడు. డ్రయివర్ హారన్ మోగించాడు. వో రెండు నిముషాలు అటూ యిటూ చూచి కండక్టర్ రైటు చెప్పాడు. డ్రయివర్ ఇంజన్ స్టార్ట్ చేసాడు.

సరిగ్గా ఆ సమయంలో బస్సు పక్క కొచ్చి వోకారు ఆగింది. శ్రీ రాజ్ అందులో నుంచి దిగివచ్చి కండక్టర్‌కి టికెట్ చూపించాడు.

'ఎక్కండెక్కండి సార్. మీ కోసమే బస్సు ఆగిపోయింది. యింత లేటుగా వస్తే ఎలాగండీ?'

శ్రీరాజ్ బస్సులోకి దూరేడు మెల్లగా.

'సారీ ఫర్‌ది ట్రబుల్ మిస్టర్ శ్రీరాజ్...' కారులో నుంచి నలుగురు దిగివచ్చి శ్రీరాజ్‌కు వీడ్కోలు చెప్పేరు.

బస్సు కదిలింది. శ్రీరాజ్ తన సీట్ నెంబర్ వెతుక్కుంటూ వచ్చాడు. సీటులో వో యువతి పక్క సీటు ఖాళీగానే వుంది.కూర్చోటమా? లేక ఆమెను ఆడవారి పక్కనున్న సీటులోకి పంపించి...

'ఎక్స్ క్యూజ్‌మి సర్. మీ సీట్ విండో పక్కదనుకొంటాను. రండి కూర్చోండి' ఆ యువతి స్వీట్‌గా అంటూ తను పక్కకు జరిగి అతనికి జాగాయిచ్చింది. "ఏమి నమ్రత? ఎంత మర్యాద?" అనుకొన్నాడు,

'పోనీ మనం సీట్లు మార్చుకొంటే... అంటే లేడీస్...

"ఓ మీ ఇష్టం. కానీ నాకు మాత్రం నా సీట్‌లో నేను కూర్చోటానికి అభ్యంతరంలేదు. మీకు అభ్యంతరమైతే అలాగే కానివ్వండి."

'నో నో... అది కాదండీ. పోనీ మీరు విండో పక్క నా సీట్‌లో కూర్చోండి. నేను మీ సీట్‌లో కూర్చుంటాను".

ఆమె మెల్లిగా నవ్వి పక్క సీట్లోకి జరిగింది.

'థాంక్యూ సర్. తనను గౌరవించిన పురుషుడిని స్త్రీ ఆరాధిస్తుంది. సింపుల్ అడ్జస్ట్‌మెంట్స్ మెన్స్ లైఫ్ హాపియర్ కదూ? నా పేరు శారద"

అతను ఆరాధనగా ఆమెవైపు చూచాడు.

తను అతడిని ఆకర్షించినట్లు ఆమె గ్రహించింది!

శారద అందగత్తె కాక పోయినా అనాకారి కాదు. మాటలో ప్రసన్నత, ఆలోచనల్లో సరళత, ఆచరణలో గంభీరత ఆమె అలంకారాలు. డిగ్రీ పుచ్చుకుని ఏదో చిన్న ఉద్యోగం చేస్తున్న ఆమెకున్న కోరిక వొక్కటే. వివాహం. అయితే అదంత సులభంగా తీరే కోరికా? తండ్రి ఆర్థిక స్థితి ఆమె కోరిక తీరటానికి అడుగడుగునా అడ్డం పడుతూనే వచ్చింది.

పోనీ తన భర్తను తనే వెతుక్కుంటే? ఎవరినైనా ప్రేమిస్తే! తండ్రికి శ్రమతగ్గించి నట్లవుతుంది గదా?

బస్సులో కూర్చుని వేగంగా వెనక్కి వెనక్కి వెళుతున్న పచ్చటి పొలాలను చూస్తుండగా ఆమెకు మొదటిసారిగా ఆ ఆలోచన వచ్చింది.

'మీరు కూడా ప్రకృతిని చూస్తూ సర్వం మర్చిపోయే వారులా వున్నారే?'

ఆమె వులిక్కిపడి పక్కకు చూచింది. అతను- శ్రీరాజ్!

అతను కూర్చున్న వద్ద నుంచి ఆమెనే గమనిస్తున్నాడు. ఆమెను చూచే కొద్దీ యింకా చూడాలనిపిస్తోంది. ఆమెలో ఏదో వింత ఆకర్షణ వుంది. ప్రకృతి ఆరాధనకు ఆమె కళ్ళు పరవశించి పోతున్నట్లున్నాయి. ఏదో ఆలోచనలో వున్నట్లు తెలుస్తున్న మొహంలో సమస్యల తాలూకు మబ్బుల మరకలు లేవు.

అతనికి ఏవేవో గుర్తుకు రాసాగేయి....

ఆమెకు పెళ్లయిందా? అయి వుంటే ఆ భర్త ఎంత అదృష్ట వంతుడో? కాక పోతే... చేసుకోబో యే వాడు ఎంత అదృష్టవంతుడో?

ఆమెను పలకరించకుండా వుండలేక పోయాడతను-

'అంటే- మీకూ ప్రకృతి అంటే యిష్టమా ? మరి రెండో సీటును నాకు యిచ్చేసేరేం? ప్రకృతిని మించిన అందమైన శక్తి ప్రపంచంలో కాదు- యీ పృథ్విలో మరే ముందండి? ఎంత చూచినా తనివి తీరని ఆనందం...'

'అలాగా నాకూ అచ్చంగా అలాగే అనిపిస్తుందండీ. ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని ధ్వంసం చేసే వారన్నా, ప్రకృతికన్నా యంత్రాలకు విలువనిచ్చే వారన్నా నాకు అసహ్యమండీ...'

'అలాంటి వాళ్ల పట్ల జాలి చూపాలి కాని అసహ్యించుకోవటం దేనికండీ? స్వల్పకాలికమైన తక్షణ లాభాలకు భ్రమ పోయికొందరు ప్రకృతి [illegible] యంత్రాంగంతో ఆట లాడుకుంటున్నారనుకోండి, మీలాంటి వాళ్ళు అలాంటి వాళ్లని ఎడ్యుకేట్ చెయ్యటం మంచిది కదా?'

ఎంతటి సహృదయత? సౌమ్యం?...ఏమేమో ఆలోచనలు... గుర్తులు....

'అవును మీలాంటి భార్య వుంటే అలాంటి పనులెన్నన్నా చెయ్యవచ్చు' అలా పేద్దగా గొణుక్కున్నట్లు అతనికి తెలియదు. కానీ ఆమె ఆ మాటల్ని వింది. వొక్కొక్క క్షణం ఆమె మొహంలో ఏదో ఆశ! అతని వైపు పరిశీలనగా చూచింది.

కానీ అతనామెను గుర్తించే స్థితిలో లేడు. ఎక్కడో....వూహల్లో....

* * *

తీపి కలలు కంటూ.... తను ఆఫీసు నుంచి అయిదింటికే బయట పడి స్కూటర్‌ని అయిదుంబావు కల్లా యింటి ముందు ఆపేడు.

తన భార్య- శారద లాంటి భార్య- తన కోసం అప్పటికే తయారయి ఎదురు చూస్తోంది. తాము స్వయంగా పెంచిన చిన్న గార్డన్‌లో -

'శారూ. నీకోసం ఏం తెచ్చానో చెప్పుకో చూద్దాం...' సినిమాటిక్‌గా అడిగాడతను.

'ఏమోనబ్బా! మీరు నేను చెప్పుకో గలిగినవి తెస్తారా? ఒక వేళ నేను చెప్పుకో గలిగినా పైకి చెప్పటానికి నాకు సిగ్గబ్బా...'

'సిగ్గా ఎందుకు?'

'ఎందుకంటే... మీరు నాకు ఏమిచ్చినా నాకు తియ్యగానే వుంటుంది. కనుక –'

'అయితే అటు తిరుగు, నేనేం తెచ్చానో చెప్తాను.'

శారద అటు తిరిగింది. తను ఆమె జడలో సన్న జాజులు దండను అమర్చి, ఆమెను కౌగలించుకుని మెడ మీద చుంబించాడు.

'అదుగో... అందుకే మీరు నాకేమిచ్చినా తియ్యటి సిగ్గు..'

'యివాళ మన ప్రోగ్రాం ఏమిటో తెల్సా? చెప్పటం ఎందుకు? నేరుగా వెళ్తే అన్ని విషయాలు నీకే తెలుస్తాయిగా! సంధ్యా సమయం– నూతన దంపతులకు విలువైనది.. లెటజ్ నాట్ వేస్ట్ విత్ వర్డ్స్...'

మరో పావు గంట తర్వాత వారిద్దరూ వూరి బయట ప్రకృతి మధ్య వున్నారు.చుట్టూ పచ్చటి తివాచీ పరచినట్లు వరిచేలు... వాటి గట్ల వెంబడి బొమ్మలు కొలువులో పేర్చిన బొమ్మల్లా వున్న కొబ్బరి చెట్లు... మామిడి చెట్లు.. అస్తమయ సూర్యుని అరుణ బింబం ఆకాశంలో మేఘశకలాలు నింగికి నేలకు మధ్య స్వేచ్ఛగా విహరించే క్రమశిక్షణ కలిగిన పక్షుల గుంపులు.

సౌందర్యం... ప్రకృతి సౌందర్యం... ఎటు చూచినా సౌందర్యమే!

ఎంతసేపు అలా కూర్చున్నారో తాము! చీకటి పడిందన్న స్ఫురణ అయినా లేకుండా వొకరి కొకరు ఆనుకొని...యిద్దరూ ఒక్కటే అయినట్లు అనుభూతితో.. అలా... అలా... అనంత విశ్వంలోకి చూస్తూ...

"రా అందంగా వుంది కదూ?!"

ప్రకృతి.. ప్రకృతి!– చుట్టూ చీకటి...

"చీకటి మాత్రం ప్రకృతి ధర్మంలో భాగంకాదా? చీకటిలో ఎంత అందముందో చూడు! పరమేశ్వర సృష్టిలో ప్రయోజన రహితమ్మైనది ఉంటుందంటావా రాజ్?'

"నిజమే. వుండదు. చీకటిలో ఎంతటి వెలుగు వుంటుందో?"

చీకటి సౌందర్యం వెలుగుకిరాదు. వెలుగు సౌందర్యం చీకటికిరాదు.

మరో రోజు – యిద్దరూ ఏదో మీటింగ్‌కు అతిధులుగా వెళ్లారు. వాతావరణ కలుష్యాన్ని అరికట్టటానికి తీసుకోవల్సిన చర్యలనీ గురించి తను చెప్తే, శారద ఉడవుల పరిరక్షణను గురించి అద్భుతంగా మాట్లాడింది.

"శారూ. నువ్వు ప్రకృతివి సౌందర్యానివి –'

'రాజ్. నువ్వు పురుషుడివి. అంటే శక్తివి. ఎనర్జీవి ప్రకృతీ పురుషుల కలయికే యీ అద్భుత సృష్టికి మూలం'

'నిన్ను భార్యగా పొందిన నేను అదృష్టవంతుడిని శారూ ....'

తన పేరు మాత్రమే విన్పించి నివ్వెరపోయింది శారద.

ఏమిటితను? తనను గురించి కలలు గంటున్నాడా?

'ఏమండీ. మీరేదో ఆలోచనలో వున్నట్టున్నారు! ఊహా లోకంలో విహరిస్తున్నారా?'

శ్రీరాజ్ కమ్మటి వూహలు చెదిరేయి. శారద శారదలా కాక మరెవరిలానో కన్పించింది. ఆమె శారదకు పూర్తి ఆపోజిట్ –

'ఏం? అయిదుంబావుకే యింట్లో ప్రత్యక్షమయ్యారు. నేను తెమ్మన్నది తెచ్చారా?'

'ఏమిటి? కలర్ టీవీనా? వొకసెట్ వుంది కదా'

'బోడిసెట్. బ్లాక్ అండ్ వైట్‌ది– మీ పీనాసి బుద్ధి పోనిచ్చుకొన్నారు కాదు. అవునులెండి. మీరేదో పెద్ద ప్రయోజకులని మిమ్మల్ని చేసుకోటం నా బుద్ధి పొరపాటు. పుట్టుకతో వచ్చిన కాని బుద్ధులు ఎక్కడికి పోతాయి? అందుకే పెళ్ళి చేసుకొనే ముందు వాళ్ల వంశ చరిత్ర చూచి చేసుకోమన్నారు. ఎర్రగా వుంటే చూచి ప్రేమ మత్తులో పడి మోసపోయాను. మీలాంటి టేస్ట్‌లేని మనుష్యులతో నేను కాపురం చెయ్యలేను. నేను మా పుట్టింటికి పోతున్నాను'

'అది కాదు ....

'మీ సంజాయిషీలు నాకు అనవసరం. నేను కలర్ టీవీ కావాలన్నాను. మీరు ఇంత సింపుల్ కోరికను కూడా తీర్చలేని అసమర్థులు. మా యింటిలో గదికి కోటీ టీవీ వుంది తెల్సుగా! మా నాన్నను ముష్టెత్తినా మీకు రెండు మినీ టీవీలు పారేస్తాడే?' ఆమె విసురుగా బయటికెళ్ళింది.

అతను ఆమె వెంట బయటికి వెళ్లబోయాడు.

ఆమె వాకిట్లోకి వెళ్లి తలుపులు విసురుగా వేసింది. ఆ తలుపు అతని మొహాన కొట్టుకుంది. రక్తం....

ఏడుపు.... భయం.... భీభత్సం! జీవితమే భీభత్సం–

(అ) క్రియలు

నేటి సమాజంలో
రేపులూ
లంచాలూ
హత్యలూ
సమాపక క్రియలు!
మమతా
సమతా
మానవతా
అసమాపక క్రియలు!

– పి. మోహన్

వ్రతం

'వద్దు వద్దు.... నన్ను విడిచి వెళ్లవద్దు... ప్లీజ్.....'

శ్రీరాజ్ శారద చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

శారద కోపంగా చెయ్యి వెనక్కి లాక్కోలేదు. ఆమెకి అతనిపైన జాలి వేసింది. అంచేత ధైర్యం చెబుతున్నట్టు అతని చేతిని తన చేతిలో మెల్లగా నిమిరింది.

అతను ఆమె వైపు చూచాడు. పక్క సీటు పేసెంజర్–

ఛటుక్కున తన చేతిని ఆమె చేతి నుంచి లాక్కొంటూ 'సారీ' అన్నాడు.

* * *

'కాఫీలు తాగే వాళ్ళు తాగి రావచ్చునండీ' అంటూ కండక్టర్, డ్రయివర్ బస్సు దిగి వెళ్ళిపోయారు. పాసెంజర్స్ కూడా వొక్కరొక్కరే దిగిపోతున్నారు.

'క్షమించండి మేడమ్. నేను కాఫీకి వెళ్తున్నాను. మీరు కూడా వస్తారా? లేక తీసుకు రమ్మంటారా?'

'అలా ఆహ్వానించిన మీ సంస్కారానికి నా జోహార్లు. మీరా ప్రసక్తి ఎత్తకపోతే నేను కాఫీ తాగాలన్న ఆలోచనే లేదు. మీ ఆహ్వానాన్ని తిరస్కరిస్తే అది మీ సహృదయతను అపార్థం చేసుకొన్నట్టు అనుకుంది. అంచేత వస్తాను' ఆమె లేస్తూ అంది.

యిద్దరూ కాఫీ తాగేరు. కాఫీలు ముగించిన పురుష పుంగవులంతా కాష్టాలు వెలిగించి బస్సు దరిదాపుల్లో నిలబడి బాతాఖానీలు కొడ్తున్నారు.

'మీకు సిగరెట్లు కాల్చే అలవాటు లేదా?' ఆమె అడిగింది.

'ఏం? అలా అడిగేరు?'

అతనికి హఠాత్తుగా వో క్షణకాలం ఏదో సంఘటన గుర్తుకొచ్చింది.

'ఛీ .... సిగరెట్లు కూడా తాగని మగాడంటే నాకు అసహ్యం. అసలు మోడరన్ అలవాటు వొక్కటీ లేని భభ్రజమానాలని పురుషులనుకోవాలంటేనే నాకు రోత. యూ ఆర్ ఏన్ ఇన్‌సల్ట్ టు మోడరన్ సివిలైజేషన్ ....'

ఛీ ఛీ .... కల .... దుస్స్వప్నం అది –

పాలల్లో విషపు చుక్కలా యిప్పుడా డైలాగ్ గుర్తుకొచ్చిందేం తనకు? యింతకీ యీమె ఏమంటుందో?

'అలా అడిగినందుకు మీరు అన్యథా భావించరని ఆశ. సిగరెట్లు తాగే అలవాటు కూడా లేని పురుషులంటే నాకు అమిత గౌరవం –'

'ఐసీ! థాంక్యూ ....'

యిద్దరూ తమ తమ సీట్లలో కూర్చున్నారు. శ్రీరాజ్ బ్రీఫ్‌కేస్ తెరిచాడు.. తనని గురించి ఏమన్నా వివరా లడగుతాడనుకొన్న ఆమె వూహ తప్పయింది. పోనీ తనని గురించి అయన ఏమన్నా చెప్తాడేమో?

'యీ పుస్తకాన్ని మీరు చదివేరా మేడమ్?'

మేడమ్ అని పిలవకపోతే తను పేరు చెప్పింది గదా? వూహల్లో తను పేరును 'శారు'గా మార్చుకొన్న వ్యక్తి తనను పేరుపెట్టే పిలవచ్చుగా? లేకపోతే కొంపతీసి యితనికి మరో 'శారు' ఎవరైనా తెల్సా?

'దాంపత్య వనం – కుటుంబ జీవితంలో మీరు ఫల పుష్పాలను పండించుకోవాలంటే తప్పక చదవ్వాల్సిన గ్రంథం'

దాన్ని చూచి పేజీలు తిప్పుతూ ఆమె నవ్వింది.

'స్త్రీలు అంత అందంగా నవ్వుతారా?' అతను అనుకొన్నాడు

ఇటీవల మచిలీపట్నం లేడీస్ రిక్రియేషన్ క్లబ్ 58వ వార్షికోత్సవ సందర్భంగా ఏర్పాటు చేసిన సభలో ప్రసంగిస్తున్న శ్రీమతి టి. రాఘవకుమారి (సెక్రటరీ), శ్రీమతి పి. ఆదిలక్ష్మి, శ్రీమతి ఎం. సీతారావు, శ్రీమతి ఎన్. లక్ష్మీ సుబ్బరాజు, శ్రీమతి వి. ఎల్. శారదగార్లని చిత్రంలో చూడవచ్చు.

'నాకింకాపెళ్ళి కాలేదు'

'పెళ్ళయ్యాక చదివి మాత్రం ఏం లాభమండీ. పెళ్ళి కాకముందే చదివితే మంచిదనుకొంటా' అదో విధంగా అని నిట్టూర్చాడతను.

యింతకీ యితనికి పెళ్ళయినట్లా కానట్లా?

పుస్తకాలు చదివి దాంపత్య జీవితాలని తీర్చి దిద్దుకొనే వారు కూడా వుంటారని నాకు తెలియదండి. స్త్రీ పురుషుల మధ్య పరస్పర ఆకర్షణ, అవగాహన, సర్దుకొనే తత్వం, కుటుంబ శ్రేయస్సు కొరకు దంపతులిద్దరూ ఎవరి ధర్మాలు వారు నిర్వహించాలన్న దీక్ష యిత్యాది దాంపత్య జీవితాన్ని నడిపే శక్తులను కొంటున్నాను నేను. యీ విషయాలు పుస్తకాల ద్వారాకన్నా కుటుంబ సంప్రదాయాలనుంచి, తలిదండ్రులనుంచి, సమాజంనుంచి స్వభావ సిద్ధంగానే ప్రతి వాళ్ళు వొక వయసు వచ్చేసరికి నేర్చుకొంటారేమో?'

'నిజమేనండి చాలా విశ్లేషించారు. మీకు కుటుంబ జీవితం మీద చక్కని అవగాహన వున్నట్లు నాకర్థమయింది. మిమ్మల్ని చేసుకొనే వారెవరో కాని చాలా అదృష్టవంతుడు'

అలా అంటుండగా అతనికి మళ్ళీ ఏవేవో దృశ్యాలు గుర్తుకొచ్చాయి. మనసు వికలమయింది. మనిషి మూగబోయినట్లయ్యాడు.

'కానీ అసలు ఎవరైనా చేసుకొనే అదృష్టం వుండాలి కదా నాకు ముందు?' ఆమె మెల్లగా గొణుక్కొన్నట్లు విషాదంగా అనుకొని అతను విన్నాడేమోనన్న ఆశతో అతని వైపు చూసింది.

అతను తిరిగి ఏవో వూహల్లో తేలిపోతున్నాడని గ్రహించి నిట్టూర్చింది!

....

....

అతను పలకరిస్తాడేమోనని ఆమె చాలా సేపు ఎదురు చూచింది.

కొవ్వూరు దగ్గరి కొస్తోంది. తను అక్కడ దిగి పోతుంది.

అతను రాజమండ్రి వెళ్తాడో లేక కొవ్వూరులోనే దిగుతాడో?

చాలా చిత్రమైన మనిషి లాగున్నాడు అతను. కాకపోతే ఏమిటి?

అతడు తనచేత ఆకర్షించ బడ్డాడు. బహుశా తనని గురించిన వూహల్లోనే అతను వుండి వుండవచ్చు. తన పట్ల ఆ ఆరాధన కన్పిస్తోంది.

కానీ యింతవరకు అతను తనని గురించిన వొక్క విషయం అడగలేదు. తనని గురించి విషయం వొక్కటి చెప్పలేదు. అతను అడగందే తనని గురించి ఎలా చెప్పుకోటం? వొక అడుగు ముందుకు వేసి తన మనసులో మాటను వ్యక్తం చేస్తేనే కదా స్త్రీ కాస్త చొరవ చేసుకోటానికి వీలయ్యేది.

'నన్ను పెళ్ళి చేసుకొంటారా?' అని తనను తాను అడుగుతుందా?

రాజనీతి!

చేతికి -
పూలగుత్తి
వీపుకి
విచ్చుకత్తి -
ఇదే నేటి
రాజకీయం
కాదన్నావా
నువ్వో దేశద్రోహివి!
అవునంటే
నీకుందో మంత్రి పదవి!!

—"సింహం"

ఛీ.... స్త్రీ జాతికే అవమానకరమైన పని కాదూ అది?

అయినా యిదేమిటి? అతడిని చూస్తుంటే ఆశ కలుగుతున్నదేం?

అతడిని తను ప్రేమించిందా? లేదు. తను స్త్రీ. పెళ్ళి చేసుకున్నాకే భర్తను ప్రేమిస్తుంది. అతనే తనను....

'ఏమండీ? మీ రెక్కడిదాకా వెళ్ళాలి?'

వూహల్లో నుంచి బయట పడ్డాడు.

'వెళ్ళాలనుకొనే దాకా వెళ్ళగలిగే అదృష్టం అందరికీ వుండదు కదండీ. నేను వెళ్తున్నది మాత్రం నరకానికే అనుకోండి' వూహ 'హేంగ్ వోవర్'లోనే వుండి అసంకల్పితంగా అన్నట్లు అన్నాడు.

'నరకం ఏమిటి?' ఆమె ఆశ్చర్యపోతూ అంది.

అప్పుడు అతను పూర్తిగా తనను తాను తెల్సుకొన్నాడు.

'సారీ. ఏం లేదు. నేను రాజమండ్రి వెళ్ళాలి. మీరు?'

అమ్మయ్య! యిప్పటికి ఆమాత్రం ప్రశ్నన్నా అడిగేడు.

'యిక్కడే. కొవ్వూరు. వచ్చేసింది' అంటూ ఆమె తన వివరాలన్నీ రాసిన చిన్న చీటీ అతని కిచ్చింది.

'మీరు కాస్తంత ఆబ్సెంట్ మైండెడ్ లాగున్నారు. మీ వూరు వెళ్ళాక నన్ను ఏదన్నా అడగటం మర్చిపోయానని అనిపిస్తే మా నాన్నగారితో మాట్లాడండి. అడ్రస్ యిచ్చాను.

కొవ్వూరు డిపోలో బస్సు ఆగింది. ఆమె దిగడానికన్నట్లు సీటులో నుంచి లేచింది. అతను ఆమెకు దోవ యిచ్చాడు.

'మీ లగేజ్ దించడానికి నేను హెల్ప్ చేస్తాను' అని కూడా అన్నాడు. కానీ తన విషయా లేమీ చెప్పలేదు. యింత దూరం ప్రయాణం చేసి తన పేరన్న చెప్పాలన్న ఇంగితం లేదేం యీ మనిషికి?

'నా వివరాలు యిచ్చినా మీ పేరన్నా చెప్పేరుకారు' అంది ఆమె చొరవ చేసుకొని.

'ఓ! సారీ. మర్చిపోయాను. పైగా.... వొంటరిగా వున్న ఆడపిల్లతో అంత చనువు తీసుకోటం కూడా మంచిదికాదు కదండీ. అయినా మీరుగా అడిగారు కనుక –ఇదిగో నా విజిటింగ్ కార్డు. నా వివరాలన్నీ అందులోనే వున్నాయి'

బస్సు దిగిందామె. ఆ తర్వాత ఆమె ఎటు పోయిందో?

బస్సు కదిలేక అతను ఆమె యిచ్చిన చీటీని వొకసారి చూచాడు.

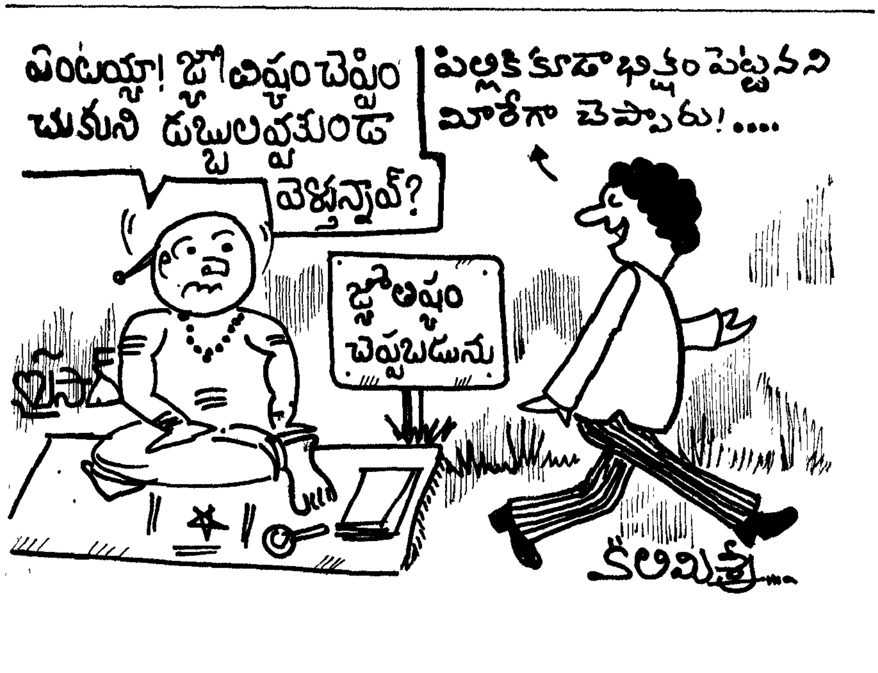

.ఇటీవల విజయవాడలో "కాళిదాస పీఠం" నిర్వహించిన సాహిత్య గోష్ఠిలో ప్రసంగిస్తున్న కుర్తాళం ఉత్తర పీఠాధిపతులు శ్రీ విమలానంద భారతీ స్వామివారు. వారి శిష్యులు, సభకు అధ్యక్షత వహించిన శ్రీ పాటిబండ్ల సుందరరావుగార్లని కూడా చిత్రంలో చూడవచ్చు.

'నా పేరు కుమారి శారద. పెళ్ళవుతే శ్రీమతి శారద నవుతాను.' అని అందులో వొకచోట వుంది.

అది చూచి అతను నవ్వుకోలేదు. ఏదో అర్థమయి-నట్లుయి కాస్సేపు ఆలోచనలో పడ్డాడు. ఆ తర్వాత జాలి పడ్డాడు.

చేతిలో కాగితాన్ని వుండగా చుట్టి బస్సులోనుంచి విసిరి వేశాడు.

పవిత్ర గోదావరీ జలాల్లో వెళ్ళి పడిందా వుండ!

వ్రతం

....

....

యింటి తలుపులు తీస్తుంటే అతనికి నరకంలోకి ప్రవేశిస్తున్నట్లనిపించింది. తలుపు తెర్చాడు. ఎదురుగ్గా పెళ్ళినాటి తమ ఫొటో!

తను – సరోజ!

ప్రేమ జంట! ప్రేమ పెళ్ళి! అయినా తమిద్దరి 'వేవ్ లెంగ్త్స్' సరిపోలేదు. జీవితం పట్ల తమ దృక్పధాలు వేరు. వివాహ వ్యవస్థ, కుటుంబ జీవనం పట్ల తమ యిద్దరి ఆలోచనలు వుత్తర దక్షిణ ధృవాలు.

సరోజ ధనవంతుల బిడ్డ. ధనంతో అన్నీ కొనగల-ననుకొంటుంది.

ధనంతో ఏమైనా కొనవచ్చు. కానీ విలువల్ని ఎలాకొనటం? సద్బుద్ధిని, సదాలోచనలను ఎలా కొనటం?

పోరాడినా ఆమె వున్నప్పుడు తనకీ యిల్లు నరకంలా కన్పించలేదు. కానీ విడాకులు కావా-లంటూ ఆమె వెళ్ళిపోయాక యిక్కడ తనకు మిగిలిం-దేమిటి! తన యిల్లు, జీవితం నరకం కాక మరేమిటి?

అతనికి నీరసం ఆవహించినట్లయింది. ఎక్కడి వస్తువులు అక్కడ అలాగే చెల్లా చెదురుగా పడి వున్నాయి. క్రింద పడివున్న ఉత్తరాలను ఆత్రంగా ఏరి చేతిలోకి తీసుకొన్నాడు.

కొంప తీసి సరోజ అన్నంత పని చేయలేదు కదా?

విడాకుల నోటీసు కన్పిస్తుందేమోనని బాధగా వుత్తరాలన్నీ చించి చూశాడు. ఊహూ. యింకా ఆ పని చేయలేదు.

అతను నీరసంగా బట్టలన్నీ విప్పకుండా అలాగే మంచంమీద వాలిపోయాడు. తలుపుల్ని అలాగే తెర్చి వుంచానన్న స్ఫురణ కూడా లేదు.

కళ్ళు తెరిచి వుంచితే సరోజ స్ఫురణ.... మూస్తే

కార్టూనిస్టులకు సూచనలు !

★ కార్టూన్‌లను మంచి డ్రాయింగు కాగితంమీద ఇండియన్ యింకుతో గీసి పంపాలి.

★ ప్రతి కార్టూన్ వెనుక కార్టూనిస్టు పేరు, చిరునామా ఉండాలి.

★ వ్యంగ్య చిత్రాలు ప్రస్ఫుటంగా సాధ్యమైనంతవరకూ వాటిపై 'వ్యాఖ్య' చదవటానికి ముందే నవ్వించేవిగా అర్థవంతంగా వుండాలి !

★ వ్యాఖ్య **చిన్నదిగా, క్లుప్తంగా** వుండాలి. అక్షరాలు కుదురుగా మొదటిసారి చదివినప్పుడే అర్థం అవ్వాలి ! కార్టూన్ **మీదే** పేరూ, వూరూ అన్నీ రాస్తే అవి తిరస్కరింపబడే అవకాశాలుంటాయి.

★ సొంత చిరునామాగల తపాలా బిళ్లలు అంటించిన కవరుగల కార్టూన్‌లను త్రిప్పి పంపడం జరుగుతుంది. దారిలో పోయేవాటికి మా బాధ్యత లేదు.

★ ఎన్నుకొన్న కార్టూన్‌లలో అన్నీగాక కొన్ని మాత్రమే ఒక్కోసారి వేసుకోడం జరుగుతుంది. పరిశీలనకు ఐదారు వారాలు పట్టవచ్చు.

★ పండుగల కార్టూన్‌లు — బాగా ముందుగా వాటి కవరుమీద ఆ "ప్రత్యేక" సందర్భాన్ని పేర్కొంటూ పంపడం అవసరం.

★ రంగుల కార్టూన్‌లు, పెన్సిలు బొమ్మలు, తెల్లకాగితంమీద వేసిన బొమ్మలు పంపవద్దని మనవి.

★ మా కార్యాలయానికి స్వయంగా వచ్చి కార్టూన్‌లు అందజేసేవారు కూడా స్వంత చిరునామాగల స్టాంపులతికించిన కవరు జతచేయాలి.

1985 అడ్మిషన్లు

మధు
ఫిల్మ్స్ & టి.వి. ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ యాక్టింగ్

సినిమా, టి.వి.లలో నటించాలనే
అభిలాష గల యువతీ,
యువకులకు
అత్యాధునిక రీతిలో పూర్తి
శిక్షణ యిస్తున్న మాసంస్థ
మొదటి బ్యాచ్ విద్యార్థులు
నటులుగా సినీరంగం ప్రవేశించిన
శుభ సమయంలో-

తేది: 15-12-1984

1985 జనవరి నుండి ప్రారంభం కానున్న క్లాసులలో చేరదలచిన విద్యార్థులకు అక్టోబరు 15 తేదినుండి అప్లికేషన్లు పంపబడును. పూర్తి చేయబడిన అప్లికేషన్లు మాకు చేరవలసిన ఆఖరు

అర్హత కలిగిన విద్యార్థినులకు ఉచిత విద్య, వసతి, భోజన సదుపాయం కలదు. వెనుక బడిన కులాలు, తరగతులకు చెందిన విద్యార్థినీ, విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పులు గలవు.

విద్యార్థినీ,
విద్యార్థులకు
ప్రత్యేక హాస్టలు
వసతి కలదు

అప్లికేషన్లు: "మధు ఫిల్మ్స్ & టి.వి. ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ యాక్టింగ్, హైదరాబాద్" పేర పై అడ్రసుకు రు.30 ల డిమాండ్ డ్రాఫ్టు పంపినచో రిజిష్టర్డ్ పోష్టులో అప్లికేషన్ పంపబడును.

దేవదాస్ కనకాల
ప్రిన్సిపాల్

వి.మధుసూదనరావు
ఛైర్మన్

ధర్మ పథం

—బులుసు వేంకట రమణయ్య

మితభాషిత్వము

మానవులలో మూడు రకాల వారు కానవస్తారు. కొందరు చాలా మితంగా మాట్లాడతారు. కొందరు అవసరానికి మించి అత్యధికంగా మాట్లాడతారు. ఇక కొందరు ఏమీ మాట్లాడకుండానే ఉంటారు. వీరిలో అధిక ప్రసంగిని వాగుడుగాయ అని, ఏమీ మాటలాడకుండా ఉన్న వానిని ముంగిపోతు అనీ నిందించడం కలదు. మిత భాషిని అందరూ మెచ్చుకుంటారు.

అధిక ప్రసంగి ఆలోచన లేకుండా తన యిచ్చ వచ్చినట్లు మాట్లాడతాడు. అందువల్ల కారణం లేకుండానే ఇతరుల మనస్సులకు నొప్పి కలిగించే మాటలు అందులో దొర్లడం సహజం. మితభాషి ఆలోచించి, నిదానించి ముక్తసరిగా ఎదుటివారి మనస్సు కనిపెట్టి మాటలాడడం వల్ల ఎవ్వరికీ నొప్పి కలగదు.

మనుష్యులు ఉత్తములే కావచ్చును. పరోపకార బుద్ధి కలిగి, ఇతరులకు సహాయం చేసే సంకల్పంతో తగిన వారిని కలుసుకోవచ్చును. అక్కడ అనవసరంగా అధిక ప్రసంగం చేసినట్లయితే, అవతలి వ్యక్తికి చికాకు కలిగి అనుకున్న పని నెరవేరక పోవచ్చు. అట్టి సందర్భాలలో మితంగా మాటలాడడమే ఉచితం.

మితంగామాట్లాడకుండా అధికప్రసంగం చెయ్యడంవల్ల సొంత పనులకే దెబ్బ తగులుతుంది. తన మూలంగా తన వారికి కలగవలసిన మేలు జరిగిపోతుంది. అన్ని విధాలా అనుకూలంగా వున్న సంబంధాలు వచ్చినా, ఆ పెళ్లిళ్లు తప్పి పోతాయి. అధిక ప్రసంగం వల్ల అవతలివారు చాలా దుడుకు వారనే దురభిప్రాయం కలుగుతుంది.

అధికంగా మాట్లాడడంవల్ల— ఆ ప్రసంగంలో అనవసరంగా ఇతరులను విమర్శించడం జరగవచ్చును. అందువల్ల అధిక ప్రసంగి మంచివాడయినా, చెడ్డ వాడనే అభిప్రాయం ఏర్పడుతుంది.

కేవలం మితభాషిగా ఉన్నంత మాత్రాన ఎక్కువ ప్రయోజనం లేదు. దానితో పాటు సమయోచితంగా మాటలాడే నేర్పు కూడా ఉండాలి. సముచిత పద్ధతిని సంభాషించక పోతే మిత భాషిత్వాన్ని కూడా హర్షించరు.

అధిక ప్రసంగిగానూ, లేక మూగవానివలె మాటలాడకుండానూ ఉండడం కంటే మితంగానూ, ఉచిత రీతిని మాటలాడడం ఎంతో అవసరం. □

సరోజ బొమ్మ....

ఫోను మోగింది.

ఫోనెవ్వరు అప్పుడే. సరోజ ట్రంక్‌కాల్ కాదు కదా?' ఆ రెండో ఆలోచన అతనికి కొండంత వుత్సాహాన్నిచ్చింది.

వొక కుటుంబాన్ని కలపటం, నిలుపుకోటం కష్టం. విచ్ఛిన్నం చేయటం, చేసుకోటం ఎంత సేపు? క్షణం.

అతను రిసీవర్ ఎత్తి 'శ్రీ రాజ్ హియర్' అన్నాడు.

'అయ్యా శ్రీ రాజ్‌గారేనా? నేను కొవ్వూరు నుంచి మాట్లాడుతున్నాను. నాపేరు సుందర్రామయ్య. మీతో బస్సులో ప్రయాణం చేసిందే – శారద – ఆమె తండ్రిని. మా అమ్మాయికి వివాహం చేయాలని వరుడికోసం అన్వేషిస్తున్నానండీ. వరులు దొరికినా కట్నం వద్ద తూగలేక పెళ్ళి చేయలేని అసమర్థుడి నయ్యాను. మిమ్మల్ని గురించి అమ్మాయే చెప్పింది. ఆశ కొద్దీ అమ్మాయి వద్దంటున్నా నేనే ఫోను చేస్తున్నాను. మీక అభ్యంతరం లేకపోతే మీ తలి దండ్రులతో పెళ్ళి చూపులకు రండి. వాళ్ళు మీవద్దే వుంటున్న పక్షంలో నేను స్వయంగా వచ్చి ఆహ్వానించి తీసుకెళ్ళగలను....'

సరోజ – శారద –

సరోజ తన జీవితంలోకి ప్రవేశించి తెంచేసుకొంటానంటోందా బంధాన్ని. శారద తన జీవితంలోకి ప్రవేశించి పెనవేసుకొని పోతానంటోంది. సరోజ తన జీవితాన్ని నరకం చేసింది. శారద స్వర్గాన్ని చేస్తోంది.

ఎలాగూ తనకు విడాకులిస్తానంటోంది కనుక సరోజకు విడాకు లిచ్చి శారదను చేసుకొంటే తన జీవితం స్వర్గమయం అవుతుంది. అది స్వార్థం.

కానీ ధర్మం? విడాకుల పేరిట కుటుంబాలు ఛిన్నాభిన్న మవుతే సమాజం ఛిన్నాభిన్నం కాదూ? భార్య తొందర పడితే తనూ తొందర పడటమేనా? తనకు విడాకులొద్దు. ధర్మం కావాలి. కటుంబం కోసం....

'సారీ సర్! నా కిదివరకే పెళ్ళయింది. మీ అమ్మాయికి ఆ విషయం చెప్పకపోవటం పొరపాటే. నాకు పెళ్ళయినా సంసార సుఖం లేదనుకోండి. నా భార్య విడాకులు కోరుతోంది. అయినా నేను మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోను. లీగల్‌గా నా భార్య నా నుండి విడాకులు పొందినా మనసా వాచా కర్మణ్యా నేను నా భార్యను ప్రేమిస్తూనే వుంటాను. విడాకులు యివ్వను. నే నాచరించే వ్రతం అది"

అతను ఆగేడు. అవతల నుంచి రెస్పాన్స్ లేదు.

'హల్లో సార్. మీరేమనుకోనంటే మరొక్క మాట. మీ అమ్మాయి శారద నాకు చాలా నచ్చింది. నా చెల్లెలుగా భావించి ఆమె పెళ్ళి బాధ్యతను నేను తీసుకొంటాను. ఆమెకు అనుగుణమైన వరుని వెతికితెచ్చి పెళ్ళి చేసే పూచీ నాది. మీ రా విషయంలో విచారించకండి. రేపు మీ రొకసారి రాగలరా?'

అతను తలుపు శబ్దమైనట్టు అనిపించి అటు తిరిగి చూచాడు. తలుపు తెరిచేవుంది. కానీ గుమ్మం వద్ద.... సరోజ.....

'సార్. మరో మంచి వార్త. శారద, వదినగారు యిపుడే వచ్చింది. కనుక శారదను తీసుకొని మీరో సారి మా యింటికి రండి?. ఏం?'

ఫోను పెట్టేసి అతను సరోజ వైపు నడిచాడు.

'సరోజా! నువ్వు వస్తావని నాకు తెల్సు. ఎందుకంటే భారత దేశంలో వివాహబంధం చాలా గట్టిది. పవిత్రత దాని శక్తి.'

'నన్ను క్షమించరూ....' కాళ్ళమీద వాలబోతున్న భార్యను కౌగలించుకొని గుండెల్లోకి చేర్చుకొన్నాడు శ్రీరాజ్! □